

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön kézzel.

Előfizetési ár:

negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri

a kiadóhivatal

mérsékelt árjegyék szem

Felhívás előfizetésre.

A most reánk köszöntött újjéval, pályafutása 15-ik évebe lép a »Szentesi és Vidéke«. A világegyetem vagy akár a történet mértékén számíva: arasznyi idő csupán, hogy lapunk a közérdeket szolgálja, de egy hirlap életében nagy idő ez, biztosítéka annak, hogy az a lap immár megállapodott, hogy hivatást tölt be közmegelegedésre és a közönség teljesen méltányolja s elismeri e lap létjogosultságát és azt fenntartandónak itéli.

És éppen mert tudjuk, hogy ez így van: fordulunk a lap XV. évfolyama küszöbén rendületlen bizalommal a nagy közönséghez, mely törekveinket eddig is nem csupán kellő érték szerint becsülte meg, de mindenkor támogatta is, hogy ezt a támogatást nekünk — miként a multban — a jövőben is megadni sziveskedjék.

Ma, amikor az a párt, melynek közéleti programja a miennkel azonos — ismét akcióra tömörült; amikor épp a közelmultban mutatta meg, hogy — ha rövid időre tért engedett is az ellentörekvéseknek, de ezt csupán azért cselekedte: hogy kitűnjék, szembeüölőbbé váljék mindenek előtt, melyik irányzat érvényesülése kívánatosabb hát a közérdek szempontjából: — ma — mondjuk — kétszeresen bizátság van arra, hogy ily kéressel forduljunk a közönséghez, mert ennek támogatásában kell lánunk a helyeslést az általunk követett iránynak; támogatást annak a programnak is, amelyet kezdetül magunk elé tűzve, eddig kitaróan beváltani igyekeztünk.

Magán e programon ma sincs okunk semmit változtatni. Lapunk tere, miként eddig, ezután is kizárólag a helyi érdekek istapolásának szolgál; míg a szépirodalmi részben oda törekszünk, hogy ott is mindenkor csupán irodalmi színvonalon álló közlemények jelenjenek meg.

Még egyszer kérjük: részünkre az eddigi támogatást és bizalmat megtartani s az előfizetést mielőbb megújítani.

A szerkesztőség.

Szerkesztőségünk fentebb közölt előfizetési felhívását csak azzal egészítjük ki, hogy a lapra való előfizetések megújítását vagy az új előfizetést idején kérjük eszközölni, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

Az előfizetési ár marad a régi:

Negyedévre 1 ft 25 kr. — Félévre 2 ft 50 kr.

Mely összeg vidékről legcélszerűbben postautalványon küldhető be, míg a helybeliek — nyugta ellenében — a lapkihordóknál teljesítik a fizetést, vagy a kiadóhivatalban.

Szentesen, 1894. január hó.

*A »Szentesi és Vidéke«
kiadóhivatala.*

Csalafinta.

Nagy kitüntetésért bennünket.

»Választ kaptunk — egy csomóban a »Szentesi Lap« szerkesztőségétől, a mi becsületes válaszukra, őszinte évszáró cikkünkre.

És megkaptuk ezt a választ egy csomóban egészen úgy, ahogy vártuk: — csalafinta módra,

a »Szentesi Lap« hagyományos modorában, mely egy cikkből, amelyre reflektálni akar egyes mondatokat kap ki és azokat forgatja, közéleti kócrágóként, jobbra-balra a szájában, hogy végül egy tulipiros, vagy színjátszó pántlikát húzgáljon ki az álmélködő közönség szemeláttára az ajkai közül, a mely messziről nézve értékes portékának tűnhetik fel, közelről tekintve azonban nem egyéb — hiványforgácspántlikánál.

Hadd világítsuk meg ezt a rendszert kellően, hogy lássa és ismerje végre a nagyközönség is, mi annak a fortélyai, mi benne a csalafintaság?

Ime, így tortélyoskodik a »Szentesi Lap«:

Mi azt írjuk az általa tőlünk kért becsületes válaszukban, hogy — minden alkotásnál azzal állottak eddig elő, hogy az a városnak nem fog egy krajcár újabb többkiadást sem okozni; ezt mondták a villamosvilágításról, ezt a szegénymenedékházról is; mi azt írjuk, hogy az alkotások útja nálunk a polgármester által önkényűen utólagos jóváhagyásreményében kötött szerződésekkel vagyon kirakva; mi kimutatjuk, hogy valótlan mintha az eddigi úgynevezett alkotások nem okoznának a városnak többkiadást s hogy bizony annak a többkiadásnak újabb pótdadókirovásból kell majd kitelnie — és erre a »Szentesi Lap« a következő csalafinta módon okoskodik egy csomó válaszában:

Nem igaz — úgymond — hogy a polgármester azt a rendszert követné, hogy mindég a kész szerződést viszi a közgyűlés elé, mert — ezt eddig csak két esetben cselekedte, a villanyvilágítás és a szegények menedékháza ügyében.

Aki ezt — a helyzet ismerése nélkül — elolvassa, szentül azt kell hinnie, hogy Burián Lajos már legalább is 4-5 éve polgármestere Szentesnek és ez idő alatt rengeteg sok alkotást produkált itten.

Pedig a dolog valójában úgy áll, hogy Burián Lajos alig fél éve polgármestere Szentesnek és mindössze is éppen csak azt a két alkotást vitte eddig a közgyűlés elé, amelyről a »Szentesi Lap« megemlékezik, t. i. a villamvilágítást és a

szegény-menedékházát. E két esetben pedig mindenikében önkényűen kötött kész szerződést vitt — utólagos jóváhagyásra — a közgyűlés elé, jelül annak, hogy ez igenis az ő speciális alkotó rendszere, aminthogy rendszere volt ez az ő pártjának — miként ezt a gimnáziumi és polgári leányiskolái telek megvétele, a rendőrpüeti kerítkezés stb. igazolják — a multban is.

Hogy ezek az ilyetén alkotások mégis csak több kiadást fognak okozni a városnak az eddigieknél, — ezt a »Szentesi Lap« sem tagadhatván le a mi becsületes válaszuk után, e helyett fogja magát és ránk süti, hogy »közalkotások ellen azzal a jelszóval harcolni, hogy azok létesítése adóemelés von maga után — valóságos hárompróbas demagógia és — szegyenletes taktikázás.

Pedig hát kinek jutott eszébe azzal álltatni a nagyközönséget és azzal növelni akarni a saját pártja nimbusát, hogy az általuk tervezett közalkotások: villamosvilágítás és szegény-menedékház egy krajcár többkiadást sem fognak igényelni a város pénztárától?

Talán mi mondtuk ezt?

Talán mi igyekeztünk az adófizető polgárokat ily csalafinta indokkal megnyugtanni akézen eléjük vitt különféle szerződések tekintetében?

Nekünk úgy rémlik, hogy nem mi cselekedtük, hanem a »Szentesi Lap« tette ezt, míg mi igenis azon voltunk, hogy senki a közönséget ily képtelen valótianságokkal félre ne vezethesse; azon voltunk, hogy világosan, a kétszer-kettő alapján bizonyítsuk be az ilyen közéleti manővrozás tisztességtelen és tarthatatlan voltát. És valóban, a demagógia épp azok részén van, akik — a »Szentesi Lap« vezéréiként a népet ily képtelen hitegetéssel igyekeznek a céljaiknak megnyerni, mintha az általuk tervbe vett alkotások kitelének a mai pótdadóból, — nem pedig azok részén — akik a közönséget e tekintetben kellően felvilágosítják.

Vajon volt-e nekünk kifogásunk egy szegény-menedékház létesítése vagy a villamosvilágítás behozatala ellen általában?

Becsületes szándékkal senki sem

állíthatja, hogy volt. Hanem igenis volt és van kifogásunk, lesz is mindenkor az ellen, hogy egy oly nagy horderejű kérdés, mint a villamvilágítás mintegy suttymban készíttessék elő és verseny nélkül adassék vállalatba, vagy hogy a szegényügy oly módon rendeztessék, mely tág tért enged ezután is a pecsétes koldusoknak s rendeztessék ilyen módon pusztán azért, mert a városnál többségben levő párt egy tagjának érdeke az eladó.

S állítjuk, hogy az eféle sok pénzügyi tönkbe juttatás a város, mert a kétszereső bizonyosságával következik be az ilyen tönk mindenütt, ahol az éves költségvetések keretébe következetesen szorítanak be olyan újabb és újabb terheket, amelyek eredetileg ott felvéve nem voltak, amelyek tehát mindég újabb meg újabb pótköltségvetés készítését, ezzel újabb póttadók kirovását igényelik.

S épp ezért tartjuk tisztességtelen dolognak, ha a nagyközönséget olyan csalafinta fogásokkal áltatják, hogy — menjen csak nyugodtan bele az új alkotásokba, fogadja azokat lelkes örömmel, mert hiszen azok úgy sem fognak reá újabb terhet róni; holott az volna a becsületes dolog, ha — számot vetve az adózó polgárság anyagi erejével — nyíltan, őszintén, leplezetlenül mondanák meg: ez vagy ez az alkotás szükséges, létesítése elől nem zárkozhatunk el tovább, de ez ennyibe kerül és ennyi új teherrel jár: akard-e hát adófizető polgárság ez alkotásokat ezen az áron is?

Ennyit csalafinta uraiméknak az alkotásokra vonatkozóan adott csomós válaszukra.

A második dologgal rövidebben végezhetünk.

A néhai való közigazgatási Szentesi Lap-ban forgalomba hozott pletykákat ostromozva, azt irtuk, hogy a közigazgatási hatóságok felügyelete alatt.

Erre aztán csalafinta uraimék ilyen csomós választ adnak:

Lám-lám, a Szentesi Vidéke, bár ügyvéd a szerkesztője, azt sem tudja, hogy a hagyatéki ügyek kezelése tekintetében a vármegyei hatóság, sőt a városi árvaszék is felügyeleti és hatóságijogot gyakorol a közigazgató felett.

No hát, ezt csakugyan nem tuduk, de azt hisszük, ezt a Szentesi Lap-ból cselein kívül más hallandó lény nem is tudja senki.

Mert azt igenis tudjuk, hogy — a hagyatéki ügyek késedelmes letárgyalása esetén törvényhatósági és városi árvaszéknek egyaránt joguk van a közigazgató megszünetni, sőt ellene — illetékes hatóságánál a feljelentést is megtenni, de ez a joga az ügyvédnek sőt minden magánfélnek is meg van úgy a bírósággal, mint a közigazgatóval vagy a közigazgatási hatóságokkal szemben, anélkül, hogy valaha valakinek eszébe jutna

akár az ügyvéd akár a magánfél részére oly jogcímet vindikál, hogy ezek most már ezért a közigazgatók, bíróságok vagy közigazgatási hatóságok fölött felügyeleti és hatósági jogokat gyakorolnak.

Ennél több joga az árvaszéknek a közigazgató felett aztán csupán abban van, hogy a késedelmes esetében bíróságot róhatnak ki rájuk, anélkül, hogy ezzel hatósági jogot nyernének felettük.

Azt mondja meg nekünk a Szentesi Lap — vajon joga van-e a megyei vagy városi árvaszéknek a közigazgató ellen fegyelmi eljárás megindítását vagy vizsgálatot megtartást elrendelni? Joga van-e ott vizsgálatot tartani vagy fegyelmi eljárást folytatni? Mert csak ez esetekben lehet arról szó, hogy egyik hatóság a másiknak a felettese, de azzal, hogy valamely hatóság ellen joga volt egy másiknak fegyelmi feljelentést tenni, — ezzel az a hatóság még nem vált amannak fölöttesévé.

Végül pár sort még a csalafinta uraimék belügyminiszteri talpnyalogatására. Ezt is csak azért, mert a csomós válasz voltaképpen felfelé való hatásadászat céljából, szinte mondhatni, egyenest a belügyminiszter részére íródott.

Újévi cikkünkben hangsúlyoztuk, hogy az ellenzék $\frac{3}{4}$ évi uralma alatt a jelenlegi főispán több közgyűlési és bizottsági határozatot volt kénytelen hivatalból megfölelbeztetni, több ilyen sérelmes határozat ellen volt kénytelen felterjesztési jogával élni, mint az egész új alkotmányos korszakban eddigél valamennyi főispánéldje egyúttesen. És hogy az igy megfölelbeztetett határozatok tényleg mind törvénybe ütközők voltak, ennek a bebizonyítása végett rámutattunk azon körülményre, hogy a fölelbeztetések és felterjesztések minden esetben helyet adott, a törvénytelen határozatokat minden esetben megsemmisítette az a belügyminiszter, akiről Sima Ferencz is elismeri, hogy pártatlan, törvénytisztező és igazságos.

Nosza, csalafinta uraimék ebből himet kovácsolnak maguknak ahhoz, hogy velünk szemben védelmükbe véve a belügyminisztert, a kegyelmes urat egyúttal újólag felmagasztalják.

Teszik pedig ezt ilyenformán.

Először is azt mondják, hogy nem igaz, hogy a belügyminiszter semmisítette meg az ő — hivatalosan fölelbeztéssel megtámadott — határozataikat, hanem cselekedtek ezt mások az ő nevében.

No, hogy az ilyen felmagasztalásra, mintha az ő nevében mások cselekednének Magyarország belügyüj kormányáélni és cselekednének úgy, hogy ahhoz még gyanú is férhet, vajon ő maga hantézi ezeket az ügyeket, akkor ő másként cselekedett volna, — hogy — mond-

juk — az ily felmagasztaláshoz mit szól Hieronymi belügyminiszter? — ezt persze nem tudjuk, de könnyen elképzeljük, hogy ilyenformát gondol: »ments meg, uram, a jó barátaitól, az ellenségeim ellen aztán majd megvédem magamat«.

Másodsorban aztán persze azt igyekszik bizonyítani a csalafinta ság, hogy mi gúnyolódunk a belügyminiszterrel, s teszi ezt azért, hogy kijelenthesse, miszerint ő — dacára ennek — továbbra is mély tisztelettel fog viseltetni ama ritka erényű államférfiú iránt.

No, ránk fogni, hogy mi a belügyminiszterrel gúnyolódunk, ez ám már igazán a — szégyenletes taktika.

Nem szokásunk gúnyolódni a közdolgokban senkivel, de nem szokásunk: alázatosan talpat sem nyalni senkinek.

Viszont azonban nem is jutunk soha abba a szomorú helyzetbe, amibe a csalafinta Szentesi Lap oly sűrűn jutott, hogy holnap legyalázzuk azt, akit tegnap felmagasztaltunk, vagy megfordítva: holnap felmagasztaljuk, akit tegnap legyaláztunk.

Vajon — ha majd Hieronymivel szemben jut el ide a Szentesi Lap (mert hogy eljut, az bizonyos), elküldi-e akkor a lappéldányt a kegyelmes úrnak?

És vajon — egy csomó választában miért nem felelt nekünk éppen arra az egyetlen egyre, amit kérdeztünk tőle: hogy meri-e a felelős szerkesztője Sima Ferenc és meri-e Szentesi város polgármestere, Burián Lajos becsületesen, nyíltan megvallani, hogy a zsebükben van-e már vagy nincs még a Haris-ház megvételeire — utólagos jóváhagyás reményében kötött szerződés?

Milleniumi kiállítás.

Tudvalevő, hogy az 1896-ik évre tervezett országos milleniumi kiállítás egyik célja: hazánk jelen fejlettségének történeti alapokra fektetett bemutatása, hogy így ország-világ lássa, miként fejlődött Magyarország egy évszázad harcaiban és küzdelmeiben gazdasági, ipari, kereskedelmi tekintetben és kultúrájára nézve is oda, hogy ma méltán foghat helyet az európai mivel népcsaládok között.

Az egész ország együttes közrehatása szükséges e cél elérésére s minden vármegyének azon kell lennie, hogy a nagy munkából a részét becsülettel kivége.

E szempont által vezérelve intézi Csongrádvármegye alispánja a következő nyílt felhívást megyénk közönségéhez:

Kérelem.

Csongrádvármegye tisztelt közönségéhez.

Az 1896. évi ezredéves országos kiállítás vármegyénk minél nagyobb mérvű részvételének biztosítása céljából a következő kérelemmel járulok Csongrádvármegye lelkes közönségéhez.

Tudvalevő dolog a tisztelt közönség előtt, hogy sok arra hivatott és képes iparos csak azért nem veend részt a kiállításon, mert egy rész nem rendelkezik a kiállítandó tárgy elkészítéséhez szükséges anyagi eszközzel, másrészt pedig, mert nincsen biztosítéka arra nézve, hogy

a kiállításra készítenő műve végre le s így az esetleg nagy költséggel előállított munkájának jól megérdemelt jutalmát el nem nyerheti.

Ezen sokakat elriasztó akadály elhárítása céljából felkértem a vármegye tisztelt közönségének azon részét, akik kedvezőbb vagyoni viszonyaiknál fogva képesek és hajlandók is arra, hogy diszesebb és gondosabb s így költségszebb kiállítású ipari tárgyakat szerezzenek be maguknak, miszerint egyes, a kiállításra küldhető tárgyak ingrendelése iránt hozzam fordulni sziveskedjenek; viszont felkérem mindazon iparosokat is, akik a kiállításra küldendő tárgyak elkészítésére hajlandók, hogy nálam ezen szándékukat jelentsék be.

Bizalommal fordulok ezen kérelemmel a tisztelt megrendelőkhöz azért, mert ily úton beszerzendő szükségleteikre nézve kellő biztosítékot nyerne az iránt, hogy az illető iparos a munka előállításánál arra a szokottnál nagyobb figyelmet fordít, az iparosokhoz pedig azért, mert ily úton módját lelik munkájuk érvényesítésének.

Szentesen, 1893. december 28.

Dr. Csató Zsigmond.
alispán.

A magunk részéről csak néhány buzditó szót kívánunk az alispán el felhívásához fűzni.

Az egész országban, amerre tekintünk, élénk mozgalom észlelhető az irányban, hogy hazánk ezer éves fennállásának jubiláris ünnepét ne csupán országosan, hanem vidékenként is nemcsak külső díszszel, de maradó, örökbecsű alkotásokkal és államképességünk impozáns megnyilatkozásával üljük meg.

Szégyen volna, ha az ország legmagyarabb vármegyéje: Csongrádvármegye, mely mindenkor büszkén szokta mondani, hogy földjén tartatot a legelső alkotmányozó nemzetgyűlés Árpád alatt, bármi részben is hátramaradna az országos ünnepekben való részvételnél; ha nem sietne kivenni a részét a millenári országos kiállítás rendezéséből is azzal, hogy ott a maga fokozatos fejlődését szintén bemutassa.

És mert az alispáni felhívás kisiparosaink helyzetének teljes felismeréséről tesz tanúbizonyságot; mert tagadhatatlan, hogy ipari téren való előhaladásunkat csak a társadalom és az iparos-osztály együttes közreműködésével leszünk képesek bemutatni, ezért ajánljuk melegen e felhívást mindenki figyelmébe.

Ujdonságok.

Szentes, 1894. január 4.

— **Személyi hir.** Csató Zsigmond dr. alispán a tegnapi déli vonattal Budapestre utazott, hogy a f. hó 6-iki országos Jókai-ünnepségben — Csongrádvármegye képviselőjében — résztvegyen. Az alispán valószínűleg a f. hó 8-án érkezik haza budapesti útjából.

— **Közjegyzői helyettesítés.** A »Szegegedi Híradó« újságolja, hogy a szegedi közjegyzői kamara, néhai való Hoffer Antal elhalálozott szentesi kir. közjegyzőt, az új közjegyző kinevezetéseig Szabó Imre csongrádi kir. közjegyzővel helyettesítette. Ugyane szegedi laptársunk arra is reflektálván e hírrel kapcsolatban, hogy a »Szentesi Lap« Hoffer közjegyző elhalálása alkalmából azt írta, mintha az elhunyt az irodáját rendtelenségben hagyta volna hátra, e hirre vonatkozóan így ír: »Mint a legilletékesebb forrásból értesülünk, e hir teljesen légből kapott, mert a leltározás alkalmával Hoffer közjegyző irodájában mindent rendben találtak. Mindössze néhány

közjegyzői okmányt nem irt alá a már súlyos beteg közjegyző.« — Honnan merítette a »Szentesi Lap« a kedélyizgató híret vagy honnan a »Szegegedi Híradó« a csillapító közleményét? — mi nem kutatjuk. Csak közöljük mind a két hírmást minden megjegyzés nélkül, meg lévén győződve, hogy a közjegyzői utód lesz minden tekintetben a legilletékesebb forrás az egyik vagy a másik hir megerősítésére vagy megcáfolására.

— **Egyházi jubileum.** Az ünnepségek sokadalmában és mert figyelmünknek oly sok irányban kell megoszlania, egészen kiesett emlékünkből, hogy a helybeli evangélikus egyház száz éves fennállásának ímént lefolyt jubileumáról is referáljunk és csak kötelességet teljesítünk, midőn e mulasztásunkat ezáltal pótoljuk, olvasóink szives elnézését kérve a késedelemért. December 24-én folyt le a jubiláris ünnep egyházi része, a templomban tartott hálaadó istentisztelettel, amelyen a teljes számban jelölt hűvek kivül résztvettek: Csató Zsigmond dr. alispán és Kristó N. István ref. egyházközségi főgondnok is, hogy a kicsiny, derék egyház örömeiben osztozzanak. Az istentiszteletet az egyház lelkésze által ez alkalomra irt gyönyörű egyházi ének nyitotta meg, mely után Petrovics Soma lelkész mondta el emelkedett szellemű egyházi beszédét: egy darabot a jubiláló egyház monografijából, melynek során felvetve a kérdést, hogy mit kíván a százados örömmű a egyháztól? — erre azzal felel meg, hogy a hálaadó lerovását isten és a kegyetes megemlékezést az ősök iránt. A jubileum világi ünnepe aztán karácsony másnapján este volt, a kaszinóban ült kedélyes, népes és családias alkalommal, amelyen felköszöntőket mondtak: Mojszik Lajos az egyház világi elnöke, Petrovics Soma lelkész, Stammer Sándor, Fekete Márton, Bánfalvi Lajos és Stark Nándor. A hangulat itt is lelkes és emelkedett volt s lakoma után az ifjúság táncra perdült.

— **Jókai-ünnep a kaszinóban.** A helybeli kaszinó egyesülete által a f. hó 6-ára tervezett Jókai-ünnep, mely a mondott napon délelőtt 11 órakor tartandó matinéből és ugyanaz nap este társas-vacsorából áll, újból felhívjuk a közönség figyelmét, bár ezt szinte feleslegesnek tartjuk, Jókai ünnepséről lévén szó, akit az egész magyarság osztatlanul bálványoz, mint legnagyobb íróját.

— **Jegyzőválasztás.** A most alakult Tömörkény községben a napokban volt az első előjáróság-választás és az alkalommal a község jegyzőjéül egyhangúlag Keviczky Sándort, Csongrád szorgalmas és munkás segédjegyzőjét választották meg. A megválasztottban jóra való és derék tisztviselőt nyer az új község.

— **A nőegylet bálja.** A helybeli jótékony nőegylet a f. hó 21-iki szokásos farsangi báljára a meghívók ma és holnap küldetnek szét. Akik talán elnézésből meghívott nem kaptak volna, de arra jogosan igényt tartanak, forduljanak e részben egész bizalommal vagy az egylet elnökségéhez, vagy Füst Molnár Sándor és Kristó Nagy Antal egylet titkárokhöz, akik az akaraton kívül esett tévedést készségesen hozzák helyre. Az egylet vigalma iránt, mely évek hosszú sora óta rendszerint az elite-báloink egyik legsikerültebbje szokott lenni, általános érdeklődés mutatkozik nem csupán itthon Szentesen, de a vidéken is, hiszszük, hogy erkölcsi és anyagi siker dolgában ez a vigalom az idén is fényes leend.

— **Jókai-estély.** A »szentesi polgári olvasókör« f. hó 20-án, Jókai 50 éves írói mű-

ködésének megünneplésére táncvigalommal egybekötött estélyt rendez a következő programmal: 1. Megnyitó beszéd, tartja Balázsovits Norbert körelnök. 2. Jókai Mór róla, felolvassa Papp Lajos közjegyző. 3. »Holt költő szerelme« Jókaitól, szavalja Kristó Nagy Antal kortag. 4. Fölolvassás, tartja Papp Gyula kóri könyvtárnok. 5. Számadás, Jókaitól, szavalja Galfi Sándor kortag. A tiszta jövedelem Jókai Mór kiadása összes műveinek beszerzésére fordítatik. A meghívók a jövő héten fognak szétküldetni.

— **Katolikus népgyűlés Csongrádon.** A Hegyi páter által kezdeményezett katolikus népgyűlés, a polgári házasság és általában az egyházpolitikai törvényjavaslatok ellen, a múlt hó 24-én tartották meg Csongrádon a templom előtti nagy téren. A népgyűlésen Söhlye Antal katolikus kántor elnökölt és Hegyi páter szónokolt. De hát — az óh nép kövte hitt a monának. Eszébe jutott ugyanis a hallgatóság, hogy a szelid lelkű páter a megyegyűlésen bizalmat szavazott az egyházpolitikai törvényjavaslatnak és a polgári házasságnak és ezt sokszor a szemébe is vágta a beszéde alatt a szentatyának. Egyéb baj különben aztán a népgyűlésen nem is történt, csupán, hogy a budapesti nagy katolikus népgyűlésre közfelkiáltással Hegyi páter, Bába Szabó Rókus, Hegyi Antal, Eszes Mátyás, Forgó G. Pált, Kókai István, Máté Jánost, Ornyik Mihályt, Szark Mihályt dr. és Söhlye Antalt küldötték ki — a képi viselése céljából a csongrádi katolikus hívek, s hogy e küldöttség vezetője Hocsk János lesz.

— **Elijgyűlések.** Mátéffy László, helybeli fiatal földbírtokos, lapunk felelős szerkesztőjének testvérocséja, Szilveszter-estén tartotta eljegyzését Csúcs Eszike kisasszonnyal, Csúcs Lajos helybeli földbírtokos kedves, szép leányával. Paraté György, a helybeli polgári leányiskola fiatal tanára pedig a napokban jegyezte el magának Stadtrucker Janka kisasszonyt Érsekujvárról.

— **Szentes népeseedése 1893-ban.** A múlt év helyi népmozgalmi adatait a következő statisztikai kimutatás tárja elének: A katolikus egyházban született 263 fi, 252 leány, ezek közül törvényes 489, törvénytelen 26, az összes szülötték száma 515. Halva született 4; meghalt 189 fi, 164 nő, összesen 353. Házasság kötöttet 120. Összes szaporulat 162. — A református is egyházban született 278 fi, 247 nő, összesen 525; törvényes 483, törvénytelen 42. Halva született 42; meghalt 250 fi, 244 nő, összesen 494. Házasság kötöttet 170. Összes szaporulat 31. — Az evangélikus egyházban született 12 fi, 11 nő, összesen 23. Meghalt 6 fi, 10 nő, összesen 16. Házasságra lépett 3 pár. Összes szaporulat 7. A görögkeleti egyházban született összesen 17 egyén, meghalt 11, házasságra lépett 4 pár. Összes szaporulat 6. — A zsidó egyháztól eltekintve e szerint a népeseedési mozgalom végeredményében az, hogy 1080 születéssel szemben 874 halálozás áll és ezek szerint az összes szaporulat 206 lélek. Feltűnő e adatokban, hogy a jelentékenyen kisebb katolikus egyházban aránytalanul nagyobb a szaporulat, mint a sokkal népesebb református egyházban, míg ellenben az utóbbinál a törvénytelen szülötték száma túl a viszonylagosnál nagyobb, mint a katolikusoknál.

— **Szilveszter-est.** Az 1893-ik halódó évet hagyományos jókedvvel temette el a helybeli daleyget, a kaszinóban Szilveszter-estén rendezett társas vacsorájával. Ezúttal a társas-vacsora — melyben mintegy 80-an vettek részt — abban különbözött az előző évektől, hogy nők is vettek benne részt és a fiatalság ez okon asztalbotant után táncra perdült. A kimúlt esztendő elbűcsűztetését és az új év üdvözlését Fekete Márton kaszinói elnök tartotta lendületes, szép beszédben.

— **Furfangos asszony.** Polacsek Ferdinánd gabonakereskedő panaszt tett a rend-

örégnél, hogy egy Széll Bálintné Szépe Juliánna nevű asszony, december vége felé búzamustrát vitt a magtárához, aki erre a nevezettől 20 métermázsá búzát meg is vett és 10 ft foglalt is adott. Az adásvételi bárcával Szépe Juliánna, a panasz szerint — még 10 ft előleget csalt ki panaszostól a 20 mázsá búzára azzal, hogy azt december 27-én befogja szállítani a magtárba. Ez a terminus azonban régen eltelt s időközben Polacsek Ferdinánd megtudta, hogy Szépe Juliánának nincs is eladó búzája, hogy tehát ő a nevezett által csúfosan rászedett. Panaszában azonban csak azt kéri Polacsek a rendőrségtől, hogy a 20 frtot fizetessék vissza a panaszlottal.

Műkedvelői előadás. Az iparos-ifjak derék önképző-köre a f. hó 7-én tartja meg, táncvigalommal egybekötött műkedvelői előadását, az ipartestületi ház termében. Mint erről már hírt adtunk, a törekvő műkedvelők között népszimfiumot adnak elő, Korbuly Józsefnek az *„A paszerleme”* című énekes színművét, melyre buzgógn készülnek mesterük: Rácz Zsigmond körölnök és rendező vezetése mellett. A meghívók e műkedvelői-előadásra és táncmulatságra ma fognak kiadattatni, még pedig — az idő rövidsége miatt — nem névre szólóan. Az élvezetesnek ígérközö estére fejhívjuk a közönség figyelmét azzal, hogy meggyőződésünk szerint derék iparos-ifjaink műkedvelői előadásai sokkal magasabb fokot állanak, mint sok vidéki magánulatnak hivatasos színészekkel tartott előadásai.

A szentesi nyári szinkört a következő nyári évadra, a tanács, számos pályázó színgazgató közül, Bokody Antal, ez idő szerint Lőcsén játszó színgazgatónak adta oda.

Diák-bál. A helybeli főgimnáziumi tanulók Horváth Mihály önképző-kör-ek, egy tanulmányi kirándulás költségei javára táncvigalmat rendez a f. hó 13-án, a Kass-zálló termében, melyre a meghívók legközelebb fognak szeptikélni. Diák emberek mulatságáról lévén szó, egészen föllesznek tartjuk, arra a közönség figyelmét külön is felhívni; mert ahol és mikor a diákok mulatnak, köztudomású, hogy ott táncosokban épp oly kevéssé vagyon hiány, mint deris, feszelen jó kedvem. És mert e részben a mi diákjaink sem képeznek kivételt a szabály alól, hisszük, hogy tanmulatságunknak a legszebb sikere leendő.

Újvíi üdvözlések megváltása. Ónody Géza várm. arvaszéki elnök e címen, valamely jótékonycélra leendő adományozás végett, 1 forintot küldött be utólag a szerkesztőségünkhez. Az összeget a városi szegény-alapnak adjuk.

Kéirelem.

a „Szentesi jótékony-nöegylet” mélyen tisztelt tagjaihoz.

A szentesi casinó-egylet által Jókai Mór 50 éves írói működésének megünneplése végett, az 1894-ik évi január hó 6-án délelőtt fél tizenegy órakor, a casinó-egylet nagytermében rendezendő ünnepeyre a szentesi jótékony-nöegylet külön meghívóval meghivatván, felkérem a nöegylet mélyen tisztelt tagjait, hogy az ünnepeyre a jelzett időben minél nagyobb számban megjelenjenek méltóztatásuknak

Szentesen, 1894-ik évi január hó 3-án

Stammer Sándorné,
elnök.

Irodalom.

A Vasárnapi Ujság. 1894-iki évfolyamát Jókai Mór *„A nagy ellensége”* című nagyobb új elbeszéléssel kezdte meg, Jantyk, Hárty s más hazai művészek rajzaival, s ugyancsak az új év elején kezdő közölni Mikszáth Kálmánnak a *„Páva a varjúval”* című hosszabb elbeszélést, melyhez Kinach László festőművésznök készített több rajzot, és Gyarmathy Zsigáné *„A gyanyó”* című elbeszélést, szintén művészi illusztrációkkal. — A *Vasárnapi Ujság* december 31-

iki száma 30 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: Jókai jubileumára készült külön melléklete közli a koszorús író arcképe Horovitz Lipót festménye után, Jókai szülőházát, svábhgyi villáját, egykori balatonfűredi nyaralóját, gyermekkori lakházát. továbbá arcképeit különböző időkől. Beöthy Zsolt *„Egy kis cikk irodalmunk történetéből”* cím alatt ír Jókairól, méltatva páratlanul álló munkásságát, Dr. Váczy János Jókai első színművének, a mostani jubileum alapját képező *„Zsidófiúnak”* keletkezéséről ír, bemutatván e színmű kezdő részét Petőfi kéziratában; további közlemények közt vannak *„Jókai karacsnyja”* Baksay Sándortól, *„Sajó”* Szilágyi Sándortól, *„Jókai Mór életéből”* Király Páltól, *„Jókai dolgozószobája”* Szívós Bélától. — *„Jókai Mór levelei anyjához.”* — *„Jókai mint szőlősgazda és kertész.”* Molnár Istvántól. — *„Stefánia özvegy trónörökös nő főhercegnő levele Jókaihoz.”* (Kézirati hasonmásban.) — *„Egyéb közleményei közül fölemlítjük:”* *„Ö-esztendő, új-esztendő.”* Falusi kép Szívós Bélától, (Jantyk Mátyás rajzaival). — *„Költemények:”* *„A borszéki képekből.”* Száz Karolytól, *„Interview”* Ujváry Bélától. — *„A menekülő.”* (Révész Imre festményével). — *„Szerb mesemondó.”* (Joanovits Pál festményével). — *„Bombarnac Kladius. Egy hirlaptudósító jegyzőkönyve.”* Regény Verne Gyulától. Fordította Huszár Imre. (Képekkel). — *„Természettani kísérletek eszközök nélkül.”* (Képekkel). — *„Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Sakkjáték; Képtalány; Egyveleg, stb. rendez rovatok.* — *„A Vasárnapi Ujság”* előfizetési ára negyedévre 2 ft, a *„Politikai Ujdonságok”* kal együtt 3 ft. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.)

KÖZGAZDASÁG.

Szervezés a földművelési minisztériumban. Újév napjától fogva a földművelésügyi minisztériumban új ügy- és személybeosztás lépett életbe. Bethlen András gróf földművelésügyi miniszternek régi óhajtása volt egy külön közigazdasági osztályt szervezni s egy szersmind a földművelésügy részére is külön osztályt állítani fel. A földművelésügyi minisztérium hat főosztályhoz tehát most egy új főosztályt csatolt, melynek címe: földművelés és közigazdaság s főnöke — addig is, míg az ideai költségvetésben engedélyezett új miniszteri tanácsosi állást betöltik — maga az államtitkár,

Az új főosztály (VII.) címének megfelelően, két nagy ügyosztályra oszlik, melyek közül a földművelésügynek Kovács Sándor osztálytanácsos, a közigazdaságnak Dékány Mihály osztálytanácsos a vezetője. E két nagy ügyosztály mindegyikének két-két alosztálya van. Ezek közül első (Malcomes Jeromos br. osztálytanácsos vezetése alatt) a földművelésre vonatkozó összes ügyeket, (magtermelés, kereskedelmi növények termelése, kender, len, komló, rizs) a kísérleti állomások és intézetek, a földtani intézet, a gazdasági iparágak, egyesületek ügyeit, a mezőgazdasági érdekképviseletre, munkás és cselédügyre, mezőrendőrségre és kiállításokra vonatkozó ügyeket fogja tárgyalni s tartozékát képezi a mezőgazdasági vegyeszek intézménye és a mezőgazdasági központi kísérleti állomás.

A második alosztály a kisebb gazdasági ágak, kertészet, gyümölcsészet, fatenyésztés, selyemtenyésztés és méhészet ügyeit intézi. A közigazdasági ügyosztály első alosztálya közigazdasági kérdésekkel, a mezőgazdasági hitel és szövetkezetek ügyével, vámpolitikával, közlekedési és tarifa-ügyekkel, közrakttarak, elevátorok ügyeivel, biztosítási ügyekkel s a birtokviszonyok rendezésének kérdésével foglalkozik. A második alosztály a mezőgazdasági termelési statisztika adatait gyűjti és dolgozza fel, a közigazdasági előadók s állandó gazdasági tudósítók ügyeit intézi és a külföld gazdasági viszonyait kísérő figyelemmel. Ide tartozik a káros élsődök, rovarok és gyomok elleni védekezés, az állami rovarvartani állomás, az időjelzési intéz-

mény s a meteorológia és földmágnességi intézet.

Némi változás történt a minisztérium III. főosztályában is (Állategészségügy és állatbiztosítás), melynek keretéből a mezőrendőrségi és mezőgazdasági statisztikai ügyosztály kivételével, ügyei az új főosztályban osztattak szét; nemkülönb a IV. főosztályban (Gazdasági oktatás és állattenyésztés), melynek keretében külön állattenyésztési és tejjgazdasági ügyosztály alakított; a gazdasági szakoktatás ügyosztályába pedig az eddig külön kezelt állatorvosi akadémia összes ügyei is beosztatnak.

Vasúti menetrend.

Budapest—k.-sz.-márton—szentesi vonal.

Szolnok—Szentes.

Szolnokról indul 4 óra 52 perckor délután. Szajolról indul 5 ó. 22 p. d. u. Pusztá-Tenyőről indul 5. ó. 40 p. d. u. Kun-Szent-Mártonról indul 7 ó. 37 p. este. Szentesre érkezik 8 ó. 36 p. este.

Szentes—Szolnok.

Szentesről indul 6 óra 14 perckor este. Kun-Szent-Mártonról indul 7 ó. 26 p. este. Pusztá-Tenyőről indul 9. ó. 13 p. éjjel. Szajolról indul 9 ó. 31 p. éjjel. Szolnokra érkezik 9 óra 56 perckor éjjel.

Budapest—Szentes.

Budapestről indul 8 ó. 10 p. reggel, 10 órakor éjjel. Szolnokra érkezik 11 órakor délelőtt, 1 óra 7 perccor éjjel. Szolnokról indul 11 óra 22 perc délelőtt, 4 óra 20 perc éjjel. Szentesre érkezik 3 ó. 54 p. d. u., 8 ó. 15 p. reggel.

Szentes—Budapest.

Szentesről indul 6 ó. 5 p. reggel, 11 óra 37 p. d. e. Szolnokra érk. 10 óra d. e., 3 óra 48 perc d. u. Szolnokról indul 11 óra 22 p. d. e., 4 ó. 20 p. d. u. Budapestre érkezik 1 óra 20 perc d. u., 7 óra 25 perc este.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. Mátéffy Ferenc
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

5322 1893. t. k. szám.

Árverési hirdetem. kivat.

A szentesi kir. járásbírószág, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy *Molnár Ferenc*, mint *Molnár Imre* gyámja végrehajtatónak *Püi Mihály és neje Molnár Franciska* végrehajtatás szenedők elleni 60 ft tőkekövetelése és járuléki iránti végrehajtatási ügyében a szentesi kir. járásbírószág területén lévő, Szentes városában fekvő, a szentesi 1669. sz. tjkben A + 2124. a. rsz. a. foglalt ház és udvarból végrehajtatást szenedőket illető tele részre, illetve a végrehajtatási törvény 156. §-ánál fogva az egész ingatlanra és tartozékaira az árverést 600 forintban ezenel megállapított kikéltási árban elrendelete, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1894. évi február hó 8-ik napján délelőtt 9 órakor ezen telekkönyvi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikéltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis 60 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikéltött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpenztől a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiéltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szentesen, 1893. évi nov. hó 25-én.

A szentesi kir. járásbírószág, mint telek-könyvi hatóság.

HUBACSEK, kir. albiró.